

Ajankohtaista sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon ja tietojenkäsittelyn tutkimuksessa?

Vuonna 2015 Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ja tietojenkäsittelyn 18. tutkimuspäivillä (SoTeTiTe) ja tässä FinJeHeW-lehden numerossa esitellään edustava otos alan tutkimustuloksia ajankohtaisista aiheista kuten kansalaisten sähköisistä palveluista, sähköisen potilaskertomuksen tietojen käytöstä toissijaisessa tarkoituksessa tai lääketieteellisestä signaalinkäsittelystä.

Millaisia sähköisiä palveluja kansalaiset tarvitsevat? Kansalaiset haluavat katsella omia potilaskertomuksiaan. Kansalaiset voivat katsella joitain tietoja jo nyt Omakanta-palvelusta. Kansallisista palveluista eResepti on otettu käyttöön julkisella sektorilla ja eArkiston käyttöönotot ovat käynnissä. Kansalaiselle tarjottavista valtakunnallisista sähköisistä palveluista kuten Omakanta-palvelusta kansalainen voi tarkastella terveystietojaan. Joitakin tietoja näkyy palvelussa sen jälkeen kun terveydenhuollossa on alettu tallentaa tietoja eArkistoon. Tulevaisuudessa kansalaiset näkevät laajemminkin terveystietojaan Omakanta-palvelusta. Kansalaiset tarvitsevat myös uusia vertaistuen sähköisiä palveluita, monipuolisia sähköisiä palveluja ennen ja jälkeen sairaalassa olon sekä sairaalassa ollessa tukipalveluita kuten opastus tai vuorovaikutus henkilökunnan ja asiakkaan välillä. Terveydenhuollossa palvelujen tulisi laajentua ja suuntautua kohti terveyden edistämistä ja sairauksien ennalta ehkäisyä. Kansalaisille tarjottavat sähköiset palvelut voivat auttaa turvaamaan kansalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvoinnin edistä-

miseen ja palveluihin, jotka eivät edellytä fyysistä käyntiä. Hyötyjen toteutumisen edellytyksenä on myös palveluntuottajan asiointiprosessien uudistaminen uutta teknologiaa hyödyntäviksi. Tutkimustieto kansalaisten sähköisten palvelujen vaikutuksesta terveydenhuollon palvelujen käyttöön on vähäistä.

Tutkimuspäivien arviointiprosessi toteutettiin kaksois-sokkometelmällä, jossa arvioijilla ei ole suoraa tietoa artikkelien kirjoittajista eikä kirjoittajilla siitä, keitä arvioijat ovat. Kukin artikkeli sai vähintään kahdelta arvioijalta vapaamuotoisen sanallisen palautteen lisäksi pisteytykset 11-kohtaisessa arvioinnissa. Lisäksi arvioijilta pyydettiin kannanottoja siihen, sopisiko paperi esitettäväksi myös Terveydenhuollon atk-päivien sessiossa. Kolme artikkelia valittiin pistemäärien perusteella ehdokkaaksi parhaan paperin valinnassa, ja nämä paperit arvioitiin kahden muun arvioijan toimesta. Tutkimuspäivien paras paperi valittiin näin neljän arvioijan yhteispistemäärien perusteella. Artikkelikäsikirjoitusten arvioijina toimivat Kaija Saranto Reima Suomi, Johanna Lammintakanen, Sirpa Kuusisto-Niemi, Johanna Kaipio, Ulla-Mari Kinnunen, Maija Valta, Katja Heikkinen, Tiina Kortteisto, Hannele Hyppönen, Virpi Hotti ja Elina Rajalahti, joille kaikille kuuluvat kiitokset panostuksesta tutkimuspäivien ohjelmaan ja tämän FinJeHeW-numeron laatuun. Parhaimman paperin arviointiin osallistui Irmeli Luukkonen ja Pirkko Nykänen.

Kristiina Häyrinen
päätoimittaja